

Norsk deltagelse i EU-programmet Connecting Europe Facility (CEF) i perioden 2028-2034.

Felles høringsuttalelse fra fylkeskommunene på Østlandet

Mai, 2026

Anbefaling

1. For Østlandet kan deltagelse i CEF gi bedre rammebetingelser for oppgradering og bygging av grensekryssende transportkorridorer langs Scan-Med korridoren. Østlandssamarbeidet mener derfor at Norge bør delta i EU-programmet Connecting Europe Facility (CEF) i perioden 2028-2034.
2. Dersom Norge slutter seg til CEF 2028-2034 vil det være viktig med tett dialog mellom fylkeskommunene og nasjonale myndigheter, slik at aktuelle prosjekter i landsdelen kan sikres CEF-finansiering.

Bakgrunn for saken

EU planlegger en rekke nye finansieringsprogrammer for perioden 2028-2034. Denne saken handler om en mulig norsk deltakelse i Connecting Europe Facility (CEF) for perioden 2028–2034. CEF III skal bidra til utvikling av grensekryssende infrastruktur innen transport og energi, samt styrke forsyningssikkerhet, beredskap og militær mobilitet.

Det presiseres at Østlandssamarbeidet sine vurderinger og innspill i dette høringsinnspillet er avgrenset til transportinfrastruktur i og med at man i landsdelen ennå ikke har utviklet felles posisjoner på energiområdet.

TEN-T er EUs rammeverk for utvikling av et sammenhengende, effektivt og bærekraftig transportnettverk. Regelverket er fastsatt gjennom forordning (EU) 2024/1679, innlemmet i EØS-avtalen i 2025. Rammeverket stiller krav til standard og sammenkobling av infrastruktur, med ferdigstillelse av hoved-korridorer innen 2030, og det øvrige nettet innen 2040 og 2050. Norge er godt i gang med å gjennomføre de nye oppdaterte retningslinjene. En deltakelse i CEF III vil bety at Norge også slutter seg til programmet som skal bidra til å finansiere gjennomføring av TEN-T nettverket.

Samferdselsdepartementet og Energidepartementet ønsker nå innspill fra berørte aktører i Norge på forslaget, som en del av vurderingen av Norges deltakelse i programmet.

Østlandssamarbeidet har drøftet saken administrativt og politisk og anbefaler norsk deltagelse i det nye programmet. Det foreligger ikke en endelig økonomisk ramme for programmet eller norsk deltagelse, herunder avklaringer av kost/nytte.

Østlandssamarbeidet legger imidlertid til grunn at Regjeringen i den videre dialog med EU sikrer fordelaktige betingelser ved en norsk deltagelse i CEF III.

Det vises ellers til egne høringsuttalelser fra Akershus, Innlandet, Telemark og Vestfold fylkeskommune.

Vurderinger

A: Transportkorridorene gjennom Østlandet er viktig for hele landet.

Jernbaneutbygging på Østlandet er viktig for å knytte hele landet sammen i et helhetlig og effektivt transportnettverk både for gods- og persontrafikk. Transportkorridorene på Østlandet er avgjørende for å binde sammen hele landet, og for å knytte Norge tettere til resten av Europa. Østlandssamarbeidet legger til grunn at jernbanen må utgjøre ryggraden i det framtidige norske og nordiske transportsystemet.

De grensekryssende korridorene på bane og sjø langs ScanMed-korridoren¹ mot Europa er en forlengelse av de viktige transportkorridorene internt i landsdelen. Korridorene er derfor viktige for mobilitet av varer og personer og også for norsk beredskap og sikkerhet.

¹ ScanMed-korridoren er en av EUs prioriterte transportkorridorer og skal knytte Skandinavia til sentral- og sør-Europa gjennom et sammenhengende nettverk av vei, jernbane, havner og terminaler.

De ulike transportkorridorene som knytter Norge sammen med Europa er komplementære. Ved begrensninger i Østersjøen kan eksempelvis gods i større grad bli omdirigert via havner lengre vest i og med at 90% av varer og gods mellom Europa og Norge transporteres på sjø. (tallet må dobbeltsjekkes).

De viktigste transportkorridorene mellom Østlandet og Europa er:

- A. Oslo-Gøteborg-Malmø-København-Hamburg/Berlin
- B. Oslo-Stockholm
- C. Jyllandskorridoren

Disse tre komplementære grensekryssende korridorene mellom EU-landene og Norge som tredje-land er viktige for Østlandet og for hele Norge – og må derfor videreutvikles. Deltakelse i EUs infrastrukturprogram CEF III kan være et verktøy for å gjennomføre nødvendige prosjekter i disse korridorene.

B: Regionalt samarbeid på tvers av landegrensener

Fylkeskommunene er viktige aktører i Norge på samferdselsområdet med ansvar for fylkesveier og kollektivtrafikk. Fylkeskommunene har også ansvar for regional samfunnsutvikling – herunder næring, klima, miljø, kompetanse m.m.

Fylkeskommunene på Østlandet er opptatt av grenseoverskridende korridorer og godt regionalt samarbeid på tvers av landegrensene. God samfunnsutvikling innebærer tett kontakt med regioner, land og aktører i Europa. Erfaringer fra andre byer og regioner i Europa som kan være nyttig for Norge – både på mobilitet, byutvikling, grønne drivstoff for transport, intermodalitet og terminaler osv.

Næringslivet trenger gode og konkurransedyktige transportløsninger som er økonomisk og miljømessig bærekraftige. Felles rammebetingelser, lik teknologi/ standarder og felles regler på tvers av landegrensene vil være hensiktsmessig.

Samordnet utbygging av grensekryssende infrastruktur mellom land er krevende å koordinere. En finansiering av utbyggingsprosjekter gjennom et felles EU-program som CEF III vil kunne gjøre prosessene enklere og smidigere å håndtere. Norsk deltakelse i CEF III kan bidra til bedre kobling mellom nasjonale transportprioriteringer/-prosjekter på begge sider av grensene slik at helhetlige transportkjeder og -korridorer kan utvikles i fellesskap.

C: Militær mobilitet og beredskap

Formålet med CEF III er bl.a. å utvikle grensekryssende infrastruktur på transportområdet, samt å bidra til bedre militær mobilitet innenfor transeuropeiske nett for transport. Dette skal igjen bidra til oppnåelse av klimamål og avkarbonisering, konkurransekraft og forsyningsikkerhet i Europa. Dette er helt i tråd med Østlandsfylkenes arbeid på samferdselsområdet og overlapper godt med viktig element i fylkeskommunenes innspill som forberedes til neste NTP 2029-2040.

Militær mobilitet er en nøkkelfaktor for Europas sikkerhet og forsvar der rask respons, enkle grensekryssinger og god logistikk står sentralt. Det pågår et nært samarbeid om utbygging av grensekryssende infrastruktur på europeisk og nasjonalt nivå. Det er spesielt tett samarbeid mellom Norge og Sverige. Etter NATO utvidelsen i Norden har Norge også gått med i et tettere nordisk og europeisk samarbeid² om transportberedskap, militær mobilitet og forsyningsikkerhet.

Norsk deltagelse i CEF III vil kunne legge til rette for utbedring, oppgradering og utbygging av ny infrastruktur i grensekryssende transportkorridorer, samt en styrking av totalforsvaret gjennom tettere skandinavisk, nordisk og europeisk samarbeid. CEF-forordningen foreslås å

² Felles nordisk strategi for transportberedskap: [Felles nordisk strategi for transportberedskap - Nordic Defence Sector](#)

omfatte prosjekter som bidrar til økt militær mobilitet. Mål om å finansiere dual-use (sivil-militær transport) for å sørge for sømløs militær mobilitet, er i tråd med Østlandsfylkenes interesser, der bl.a. behovet for oppgradering av broer er satt høyt på dagorden.

